

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus on maksimissaan 30 opintopistettä/ 800 oppituntia.

Esitämme opintopisteiden määräksi enintään 30. Lisäisimme pykälään mukaan myös oppituntimäärän, koska muun muassa pykälässä 12 puhutaan oppituntimäärästä. Yhteen oppimäärään siirtyminen on sinällään kannatettavaa, mutta nykyisin yleisen oppimäärän taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset ovat usein pienehköjen paikkakuntien kansalaisopistoja, joilla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia kaksinkertaistaa taiteen perusopetuksen opetustuntimäärää muun opetustoiminnan kustannuksella. Yleisen oppimäärän tuntimäärähän on nyt 500 tuntia.

Suomessa on 308 kuntaa, joista alle 10 000 asukkaan kuntia on 211 eli 2/3. Mahdollisuus 1000 oppitunnin opetustuntimäärän toteuttamiseen lieene käytännössä vain niillä kunnilla/oppilaitoksilla, joilla on jo nyt laajan oppimäärän taiteen perusopetusta eli musiikkioppilaitoksilla ja vain noin parinkymmenen suurimman kaupungin oppilaitoksilla. Muilta paikkakunnilta/oppilaitoksilta taiteen perusopetus tulisi todennäköisesti siirtymäkauden jälkeen loppumaan kokonaan, mikä on vastoin lakimuutoksen perimmäistä tarkoitusta eli koko maan kattavaa opetustarjontaa.

Suomessa toimii 259 taiteen perusopetuksen oppilaitosta. Lisäksi 120 kansalaisopistoa antaa taiteen perusopetusta. Selvityksestä ei tule ilmi, kuinka moni oppilaitoksista antaa laajaa ja kuinka moni yleisen oppimäärän taiteen perusopetusta. Tämä tieto on oleellisen tärkeä talouden ja opetusresurssien näkökulmasta.

Kuten selvityksessä todetaan, toiminta keskittyy Uudellemaalle, Pirkanmaalle ja Varsinais-Suomeen. Siten myös yksityiset oppilaitokset keskittyvät samoille alueille. Samoille alueille keskittyy niin ikään laajan oppimäärän taiteen perusopetus. Pienemmillä paikkakunnilla ei ole yksityisiä oppilaitoksia. On vain kansalaisopistoja, jotka antavat pääosin yleisen oppimäärän taiteenperusopetusta.

Suurin osa kansalaisopistoista antaa taiteen perusopetusta vapaan sivistystyön valtionosuustunneistaan eikä saa erikseen opetustuntikohtaista valtionosuutta taiteen perusopetukseen. Silloin kun kansalaisopisto on taiteen perusopetuksen järjestäjänä, pitää ottaa huomioon, että opisto tarjoaa pääosin aikuisille suunnattua vapaan sivistystyön opetusta. Taiteen perusopetuksen oppimäärän tuntien kaksinkertaistuessa kunnalliset kansalaisopistot eivät kykene siirtämään vapaan sivistystyön opetuksesta taiteen perusopetukseen määrättömästi. Ei ole tarkoituksenmukaista, että kansalaisopisto toimisi pääosin vain taiteen perusopetuksen oppilaitoksena.

Toinen syy vähentää opintopisteiden määrää lakiehdotuksesta on oppilaiden opintojen keskeytysten kasvaminen opintovuosimäärän lisääntyessä. 50 opintopistettä suorittaakseen oppilaan tulisi opiskella taidealaa noin 11 vuotta. Jos oppilas aloittaa 7-vuotiaana taiteen perusopinnot, hän on 18-vuotias, kun hän on opinnot kokonaan suorittanut. Todennäköisyys sille, että opiskelija lukion viimeisillä luokilla jatkaisi vielä taidekoulussa, on hyvin pieni. Jos oppilas on siirtynyt peruskoulun jälkeen ammatillisiin opintoihin, mikä tarkoittaa monille nuorille muuttoa kotoa pois, hän joutuu keskeyttämään todennäköisesti taideopintonsa jo aiemmin. Moni nuori ei nykyisin jaksa vaativan opiskelunsa ohella enää harrastaa tavoitteellisesti.

Olisi tärkeää tietää tuntimääräpäätöksen taustatietona laajaa oppimäärää tarjoavien oppilaitosten tilastoja koko opintokokonaisuuden suorittajien määrästä. Opintonsa aloittajista nimittäin vain pieni osa näyttäisi suorittavan opinnot loppuun asti jopa yleisen oppimäärän opiskelijoista saati laajan oppimäärän opiskelijoista.

Kolmas asia, mitä tuntimäärässä ei oteta huomioon, on taiteenalakohtaiset erot itsenäisen työskentelyn määrissä. Esimerkiksi musiikin yksilöopetuksessa suurin osa opinnoista on itsenäistä harjoittelua verrattuna esimerkiksi kuvataiteen opetukseen, missä opiskelu tapahtuu pääosin oppitunneilla. Tanssin opiskelu lienee näiden välimaastossa. Aiemmassakaan laissa ei otettu huomioon taidealakohtaisia eroja opetuksen ja itsenäisen opiskelun välillä, joten toivottavasti tässä lakiuudistuksessa asia otettaisiin huomioon edes lisäämällä sana ”laskennallinen” opintopisteiden/tuntimäärien eteen.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

”Taiteen perusopetuksen ohella voidaan järjestää myös muuta taiteen ja kulttuurin opetusta sekä muuta taide- ja kulttuuritoimintaa.”

Onko tämä lause tarpeellinen? Estääkö lauseen puuttuminen oppilaitoksen muun toiminnan? Jos estää, niin muotoilisin lauseen passiivin sijaan aktiiviksi:

” Oppilaitos voi taiteen perusopetuksen ohella järjestää myös muuta taiteen ja kulttuurin opetusta sekä muuta taide- ja kulttuuritoimintaa.”

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

10 § on sinällään kannatettava, mutta sen ei pitä olla velvoittava. koska suuressa osassa harvempaan asuttua Suomea muita taiteen perusopetusta antavia oppilaitoksia kuin kansalaisopisto ei paikkakunnilla ole. Kuten jo aiemmin todettiin, Suomen kunnista alle 10 000 asukkaan kuntia on 211 eli 2/3, voi potentiaalisten yhteistyökumppanien olemassaolo olla melko epävarmaa suurimmassa osassa Suomea.

Suuressa osassa Suomea taiteen perusopetuksen yhteistyökumppanit ovat fyysisesti kaukana toisistaan ja vaikka työnjako toisen tpo-oppilaitoksen kanssa olisi teoriassa hyvä, käytännössä se on mahdoton toteuttaa. Lapset ja nuoret tarvitsevat paikasta toiseen kulkemiseen usein vanhempien kyydityksiä, sillä monilla paikkakunnilla ei ole riittävää julkista liikennettä.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

- Kunnan asukasmäärään perustuva valtionosuus taiteen perusopetukselle on näennäinen, koska sitä ei ole korvamerkitty käytettäväksi taiteen perusopetukseen.
- Kannatamme siirtymistä vähitellen kokonaan opetustuntipohjaiseen valtionosuuteen myös kuntien valtionosuuksissa, jolloin asukasmääräpohjainen valtionosuus jäisi kokonaan pois.
- Oppimäärän suorittaneiden määrä yhtenä suoritemittarina on sinällään hyvä, mutta ongelmallinen. Ennen lain hyväksymistä kannattaa selvittää, miten pieni prosentti suorittaneita on nykyisin. Käytännön kokemus on, että vain noin 10-15 % opiskelijoista saa päättötodistuksen.

Jos/kun tuntimäärä nousee esitetyllä tavalla, opintonsa loppuun suorittaneita oppilaita on nykyistäkin vähemmän.

- 4. momentissa on mainittu 1500 opetustuntia ylittävien opetustuntimäärien lukematta jättäminen. Tämä luku vaikuttaa aika teoreettiselta. Onko näin korkea tuntiraja realistinen? Jos tällainen raja tarvitaan, tulisi sen olla huomattavasti alhaisempi eli esim. nykyisen taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tuntimäärä 1300 tuntia.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Pykälä lienee muotoiltu musiikkioppilaitosten takia epätasa-arvoisesti niin, että oman kunnan oppilailta voidaan periä erisuuruiset maksut kuin muista kunnista tulevilta. Tällaista periaatetta on vaikea hyväksyä yleiseksi laiksi, vaikka onkin ymmärrettävä.

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

-

Konola-Jokinen Tarja
Tornion kaupunki

Hooli Tarja
Tornion kaupunki